

Lísta- og barnshjartað

Samúel Jónsson (1884-1969) hefur verið nefndur „lísta- og barnshjartað“. Þegar hann fékk ellilífeyri byggði hann listasafn og kirkju, gerði líkón af fjarlægum merkisbyggðingum og málaði listaverk í afskekktum dal við ysta haf, án þess að hafa notið nokkurrar tilsagnar í myndlist. Að Brautarholti í Selárdal bjó hann til styttr af selum, ljónum, sæhesti, önd með unga sína á bakinu og af Leifi heppna. Ekki nóg með það, heldur reisti hann einn síns liðs heila safnbyggðingu yfir verk sín auk kirkju sem hann ætlaði að varðveita altaristöflu sem sóknarkirkjan hafði hafnað. Á veturna málaði hann og skar út rammana um verk sín. Eftir að Samúel lést lágu verk og byggðingar hans undir skemmdum í mörg ár.

Félag um endurreisn

Félag um endurreisn listasafns Samúels Jónssonar í Selárdal var stofnað árið 1998. Tilgangur félagsins er að stuðla að endurreisn og viðhaldi á listaverkum og byggðingum Samúels og kynna verk hans innan lands sem utan. Félagið stóð að söfnunarsýningu í Gallerí Horninu í Reykjavík árið 1998, þar sem myndlistarmenn gáfu verk sín til málefnsins. Félagið studdi gerð leikinnar heimildarmyndar um Samúel í Selárdal sem frumsýnd var á Bíldudal og í Reykjavík vorið 1999. Ferðamálaráð, Samgönguráðuneytið og Landsbanki Íslands veittu styrki til félagsins á árinu 1998.

Viðgerðir

Félagið fékk þýska myndhöggvarann Gerhard König til að gera áætlun um viðgerðir á styttr Samúels og í framhaldi af því fór Gerhard til Selárdals sumarið 1998 og gerði tilraun til viðgerðar á hluta af Ljónagosbrunninum. Gerhard hefur reynslu af slíkum viðgerðum og tók að sér verkstjórn þegar félagið hóf loks viðgerðir á styttr og byggðingum Samúels vorið 2004 í samstarfi við landbúnaðarráðuneytið. Gerhard hefur unnið að viðgerðum s.l. sumur á vegum félagsins. Sumarið 2005 lauk hann við að gera við styttr Samúels og kom Ljónagosbrunninum í gagn aftur. Sumarið 2006 vann 15 manna hópur ungmenna frá Þýskalandi undir stjórn Gerhards að viðgerðum á listasafnsbyggðingunni og sumarið 2007 voru þar 10 manns í sjálfböðavinnu. Viðgerð á listaverkunum er nú mjög langt komin. Félagið hefur fjármagnað verkefnið hingað til með styrkjum frá einstaklingum, fyrirtækjum og því opinbera. Landbúnaðarráðuneytið lagði fram fjármagn til viðgerðar árið 2004. Félagið hefur eftir það fengið framlög á fjárlögum, frá Menningarborgarsjóði, Þjóðhátíðarsjóði, Styrktarsjóði Baugs Group, Samfélagssjóði Alcan, Jónu Þorvarðardóttur ljósmyndara og fleiri áhugasömum einstaklingum til að halda verkefninu áfram.

Framtíðaráform

Stefnt er að því að íbúð fyrir lista- og fræðimenn verði á staðnum, í endurgerðu íbúðarhúsi Samúels, en sumarið 2008 unnu 8 sjálfböðaliðar frá Seeds-samtökunum við að taka niður gamla íbúðarhúsið Samúels, sem var orðið ónýtt. Sigurður Pálmi Ásbergsson arkitekt hefur teiknað endurgerð þess sem stendur til að verði íbúð og vinnuástaða fyrir lista- og fræðimenn ásamt lítilli sölubúð. Eik ehf hefur hafið framkvæmdir við húsið, en fjármagn skortir til að gera það fohkelt.

Minjagripir

Félagið hefur látið gera minjagripir til styrktar uppbyggðingunni að Brautarholti. Gerhard König hefur hannað gripina. Annarsvegjar er um að ræða þúsluspil sem sýna Ljónagosbrunninn og eru unnin í hæfingarstöðinni Bjarkarási. Hinsvegjar er um að ræða kerti unnin í kertagerðinni á Sólheimum sem sýna byggðingar og styttr Samúels og fjallahringinn í Selárdal. Minjagripirnir fást hjá félaginu og hjá Skrímslasetrunni á Bíldudal.

Félagið vill þakka þeim fjölmörgu sem hafa lagt sitt af mörkum í forni frjáls aðgangseyris á staðnum og öðrum sem hafa lagt verkefninu lið. Félagið tekur við frjálsum framlögum og hefur sett upp söfnunarbauk á staðnum. Einnig hvetjum við áhugasama til að leggja okkur lið með því að leggja inn á söfnunarreikning félagsins: 512-26-4403. Kt. 440398-2949.

The simple-hearted artist

Samúel Jónsson (1884-1969) has been called “the artist innocent at heart.” After retiring and starting to collect a pension, he painted and constructed remarkable statues and buildings at Brautarholt in Selárdalur, an isolated valley, without ever having received any artistic training. He created statues of seals, lions, seahorses, a duck with ducklings on its back, and Leifur Eiriksson. Working entirely alone, he also constructed a museum building for his pieces and a church intended to house an altarpiece he had made and the local parish church had rejected. In the wintertime, he painted and also carved frames for his work. After Samúel died, his artwork and buildings were left unattended and suffered severely from exposure to the harsh weather condition for many years.

Joining forces for restoration

An association for the renovation of Samúel Jónsson’s art museum in Selárdalur was founded in 1998. The goal of the association is to support the restoration and maintenance of Samúel’s artworks and buildings and to promote his work both domestically and abroad. The association mounted a charity exhibition at Gallerí Hornið in Reykjavík in 1998, where various artists donated their works to this cause. The association also supported the making of a documentary film about Samúel, which premiered in Bíldudalur and Reykjavík in the spring of 1999.

Restoration work

The association began to restore Samúel’s statues and buildings in the spring of 2004, in cooperation with the

Icelandic Ministry of Agriculture. Sculptor Gerhard König agreed to supervise the renovations and has worked for the association for several summers. Gerhard completed work on Samúel’s statues in the summer of 2005 and got the lion fountain working again. In the summer of 2006 a group of 15 young people from Germany came to work under Gerhard’s direction on repairs to the museum building, and in the summer of 2007 ten volunteers came. The restoration of Samúel’s artwork is now considerably advanced.

Future plans

The house that Samúel lived in is being rebuilt and an apartment for artists and scholars is planned for it. In the summer of 2008 eight volunteers from the Seeds organization worked to dismantle the old home, which was beyond salvaging. Architect Sigurður Pálmi Ásbergsson has designed a replica of the house which will hold an apartment and working quarters for artists and scholars as well as a small shop. The company Eik ehf has started work on the new house, but it is not yet weather-tight due to a lack of funds.

Souvenirs

The association offers souvenirs for sale to support the restoration fund of Samúel Jónsson’s art museum. Gerhard König designed both. One is a jigsaw which shows the lion fountain. Another is a candle which shows Samúel’s buildings and statues as well as the mountains ringing Selárdalur. Both souvenirs are produced at sheltered workshops and can be purchased from the association, or from the Sea Monster Museum in Bíldudalur.

The association is grateful for donations. Its bank account is 512-26-4403 and its identity number is 440398-2949.

Menningarráð Vestfjarða styrkti útgáfu þessa bæklinga.

FÉLAG UM LISTASAFN SAMÚELS JÓNSSONAR Í SELÁRDAL

Borgarhóll, Kjós | 276 Mosfellsbær
Sími: 698 7533 | Netfang: olafur@sogumidlun.is
Vefur: www.sogumidlun.is

Hönnun: Sögumidlun ehf. | www.sogumidlun.is

Listamaðurinn með barnshjartað

Samúel Jónsson
í Selárdal

Samúel Jónsson 1965.